

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI BÖLÜMÜ

EDEBİYAT VE İLETİŞİM DERS NOTLARI

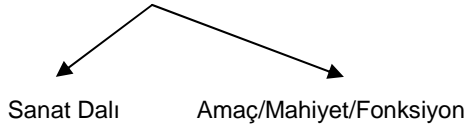
---

3. Sınıf - 2. Dönem

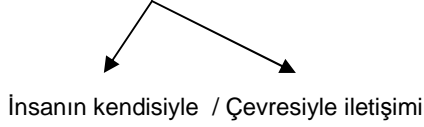

İsa SARI
www.isa-sari.com

EDEBİYAT

İLETİŞİM

Zamanın ihtiyaçlarına göre, bilimsel çalışmaların alan sınırlamaları, metot arayışları, terminoloji ölçütleri ve sosyal hayata yansıyan fonksiyonel özellikleri değişmekte ve gelişmektedir. Bunun sonucu olarak sosyal psikoloji, iletişim teknolojisi, iktisat tarihi, edebiyat sosyolojisi vb. gibi farklı disiplinler ortaya çıkmaktadır. Bu anlayış fen bilimleri için de zorunlu olmuş ve fen bilimleri ile sosyal bilimleri bir noktada kavuşturan ve birbirleri ile etkileşime, daha doğrusu iletişime geçiren yeni alanlar ortaya çıkmıştır: Adli tıp, bilgisayar eğitimi, fizikî coğrafya vb. gibi birbirinden uzak görünen disiplinler birbirine yakın hâle gelmiştir.

Günümüzde, hemen hemen bütün bilim ve sanat dallarını bir yönüyle etkileyen iletişim unsuru, edebiyat bilimini ve sanatını da etkilemektedir. Edebiyat, bir söz söyleme sanatıdır. İletişim ise en temelinde üç unsurdan oluşur: Bir gönderici, bir alıcı ve bu ikisi arasında gönderilen bir ileti. Edebiyat sahasında, iletişimin bu unsurlarını şu şekilde belirtebiliriz: Gönderici yazar, alıcı okuyucu, ileti ise edebî eser veya edebî eserin anlatmak istediği konu, vermek istediği mesajdır.

Bilim denilen genel bilgi alanı bir bütündür ve bu bütün, özünde insan ile ilgilidir, insan ile var olur. Bundan dolayı, tüm bilim ve sanat dallarında bazı benzerlikler, ortaklıklar olması son derece doğaldır.

Edebiyatın, kelimelerle meydana getirilen bir sanat dalı olması özelliğinden hareket edersek, her sanat dalı gibi edebiyat da, muhatabıyla kuracağı ilgi ve ilişkiden sonra sosyal hayatta fonksiyonel duruma gelebilir. Bu durum ise edebiyat sosyolojisi ile yakından ilgilidir.

Örneğin, bir edebî eserdeki duygu ve düşüncelerin sosyal hayata yansımaları, bir iletişim aracı sayesinde mümkün olabilmektedir. Kitap, dergi, gazete, radyo, televizyon, internet... gibi araçların yanında edebiyat ve iletişimin müşterekliği belirlemeye başlar.

Edebî birikimler başka alanlara transfer edilmeye başlanır ve optimal seviyede bir değerlendirme durumu yaşanır. Örneğin, zamanımızda roman okuma oranının (o romandan uyarlanmış senaryo ile) film seyretme oranına göre durumu irdelenmelidir.

Zamanımızda, hayatımızın en gizli köşelerine kadar girebilen medya ve iletişim araçları sebebiyle insan,

kendi kendisiyle iletişimini ihmâl ediyor gibi görünmektedir. İşte bu noktada edebî metinler, kişinin hem kendisiyle hem de başkalarıyla iletişim kurabilmesine kelimeler vasıtasıyla zemin hazırlamaktadır.

Kendisi ile sağlıklı bir iletişim kuramayan kişi, diğer insanlarla da sağlıklı ve tutarlı bir iletişim kuramaz. Sanat ürünleri ve bilhassa edebî eserler, günümüz dünya düzeni içerisinde büyük bir problem olarak duran “kişinin kendisiyle iletişim kuramaması” sorununu karşılayabilmektedir. Kitap ile okuyucu arasındaki diyalog, hem başka bir dünya ile karşı karşıya gelen kişinin bir başkasıyla, yani yazarla ve yazarın yarattığı kahramanlarla kurduğu ilişkidir hem de kendi kendisi ile sanat zemininde kurulmuş bir ilişkidir. Bu tecrübenin iletişim ve medya kavramlarına aktarılması ise bütün insanlığın yararına olacak bir iştir.

İlerleyen kısımlarda üzerinde duracağımız *iletişim bozan hâller* öylesine çoktur ki, bunların sadece isimlerini saymak bile bir araştırma konusu olabilir.

İnsan ilişkilerinde doğal olmakta, iletişimin büyük bir rolü vardır. Genel olarak insan ilişkilerinde “doğal iletişim” tercih edilir. Edebiyat da “estetik iletişim”i kullanabilir; fakat en doğrusu doğal iletişimi kullanmaktır.

Doğal iletişim, ahlakî kurallara uygun olarak ne çok kaba ne de çok kibar olmamak şartıyla oluşturulan bir iletişimdir. Oturup kalkmaktaki âdab, yemek yemekteki âdab doğal iletişimdir.

İletişim kurmak için mâkul bir pencere açarsak iletişim kurulabilir. İletişim kurmak için, muhatabın iletişimiyle doğal bir ilişki de kurulabilir. İnsan, kendine verdiği önem kadar, karşı tarafa da önem vermedir. Muhatabımız farklı bir gündem yaşıyor olabilir; bu nedenle onun da eteğindeki insanların dökülmesine izin vermeliyiz. Eğer biz dengeli bir iletişim kriteri sunabilirsek, muhatabımızla ortak bir paydada buluşabiliriz.

Eklektik, yani çok yönlü bir bakış açısına göre, daha önce tanıdığımız birikim sahiplerinin ortak aklını kullanırız. Eskiden, aile büyükleri ya da yakın çevredeki büyüklere gidilirken, günümüzde psikolog ya da psikiyatru gidilmektedir. Bunlardan başka, edebî metinler içerisinde de bu bilgiyi bulabilir ve günlük iletişime ait durumlar çıkarabiliriz.

Üzerimizde taşıdığımız eşyalar ve maddeler, kendimizi iyi hissettirebilir; fakat karşı tarafla yanlış bir iletişim içerisine girmemize neden olabilir.

Selamlaşmaktan derste işlenen edebî metinlere kadar her şey bize çok yönlü bir iletişim sunar. İnsan, evrensel iletişim kuramıyorsa, bütün zaaflarıyla birlikte iletişim kusuru ortaya çıkar. Selamlaşma şekilleri de iletişim modelleridir.

Edebî metinlerde anahtar kavram çok önemli olduğu gibi, günlük hayatta da önemlidir. Edebiyat öğretmeni iletişimi sağlarken amaç ve hedefi iyi

planlamalıdır. Eğer bunu yapamazsa, anahtar kavramlar ortaya çıkamaz.

Edebiyat, İletişim ve Medya

İletişim veya iletişim olarak adlandırılan *iletişim* sözcüğünün kapsamına iletişim araçları, iletişim kurma etkinliği, odada konuşulan bir söz, uydular aracılığıyla gönderilen bir ileti de girer. Bu yüzden nerede medya, nerede iletişim sözcüğünü kullanacağımızı bilemeyiz.

İletişim dünyasının vazgeçilmez kavramlarından biri olan *medya*, haberleşmeden ekonomik değeri ağır basan, reklâmın ve aktüelin önemli olduğu, daha çok bir şirket görüntüsü veren müesseseleriyle ve halka birtakım mesajlar gönderen gazete, dergi, radyo, televizyon, telefon, faks gibi araçlarıyla çok geniş bir ilişkiler ağına göre açıklanabilir. Buna rağmen, medya yerine iletişim kelimesinin kullanılmasında büyük fayda vardır; zira medya, iletişimin içinde, bir tür sınırlı konu olarak durmaktadır. Medya; işaret, bakış, gülümseme, gözyaşı, mimikler, giyinme gibi unsurların içerisinde bir iletişim kurma biçimidir. İletişim ise bütün bir hayatı ve gerçekliği yansıtır.

Ne edebiyat iletişimi geçersiz kılabilir, ne de iletişim edebiyatın yerini alabilir. Her ikisi de ayrı dallardır; fakat bazı ortak metod ve tekniklerle birbirlerinden faydalanırlar ve alanlar arası etkileşimde bulunabilirler. Edebiyat ve iletişim müşterekliğini şu hususta kabaca açıklayabiliriz: Edebiyat, ister sözlü ister yazılı olan edebî eserler vasıtasıyla bir duygu ya da düşünce aktarır. İletişim ise teknolojinin imkânları neticesinde şekillenen araç ve yöntemlerle yine duygu ve düşüncesi aktarır. İkisinde de ortak olan unsurlar kelime ve dildir. Her ikisinde de kelimeler aracılığıyla aktarma yapılır ve üzerinde anlaşılabilir bir dil sayesinde bu aktarma anlaşılabilir hâle gelir. *Daha fazla bilgi için bkn. ek fotokopi.*

Medya

1. Toplum bilgilendirmek.
2. Dünya ile uyum sağlamak.
3. Sağlıklı bir kültürleşme kurmak.
4. Haber başta olmak üzere bütün programlarda en uygun ölçekli değerlere ulaşmak.
5. Fonksiyon açısından demokratik bir denge unsur olduğunu anlamak.
6. Dördüncü kuvvet olarak diğer güçler arasındaki yerini muhafaza etmek.¹

Kurum olarak medya

Şirketleşme ve ekonomik ilişkiler ön plandadır:

1. Fizibilite (Önaraştırma)
2. Prodüktivite (Verimlilik)
3. Rantabilite (Kârlılık)
4. Marketing (Pazarlama)
5. Üretim ve tüketim
6. Reklam ve tanıtım
7. Reyting

¹ Üç güç: Yasama/Yürütme/Yargı

Edebiyat ve İletişimin Müştereklikleri

Edebiyat, kelimelerle ifâde edilen bir sanat dalıdır ve aynı zamanda da edebî eserleri inceleyen bir bilim dalıdır. İletişim ise, iki unsur arasındaki ilgidir. Baker Brownel, iletişimi dolaylı ve dolaysız olarak ikiye ayırır. Dolaylı iletişimi, bir şeyin simgelerle bir başkasına iletildiği süreç; dolaysız iletişimi de kişilerin birbirleriyle özdeşleşmeleri diye açıklar. Brownel ve diğer araştırmacıların tanımlarından anlaşıldığına göre, daha öncesinde sanata ve edebiyata ait olan pek çok fonksiyon, iletişim kavramı etrafında düşünülmektedir.

Edebiyat ve iletişim dallarını, "bir mesaj ulaştırmak" ortak paydasında değerlendirmekten başka, iletişim dünyası içinde edebiyatı, malzemesi kelime olan, estetik değer taşıyan, mecazlar dünyasına sahip bir iletişim şubesi gibi düşünmek de mümkündür. Aynı şekilde iletişimin, insanlara bir haber ulaştırmak, farklı tekniklerle diyaloglar kurabilmek, onları bir yönüyle etkilemek gibi fonksiyonlarıyla, edebiyat dünyasında bir alt dal olarak gösterilmesi de mümkündür.

Eğer iletişimde söz varsa, söz olmasa bile kullanılan motifler bazı kelime ve kavramları çağırıştırarak algılanabiliyorsa ve bunların yanında iletişimde estetik uyarım önemli ise, medya dünyasının edebiyatla ve edebî birikimle değerlendirilmesi gerekecektir. Bunun yanında edebiyat, diğer sanat dallarıyla birlikte, estetik olma ve yaygınlaşma vasfının yansımalarını medya dünyasında bulacak ve özellikle kelimeleri kullanan iletişim alanlarının en önemlilerini oluşturacaktır.

İletişim ve edebiyat kavramlarının bir arada değerlendirilmesi ve bu konuda disipline gidilebilmesi için *teori, amaç ve uygulama* aşamalarından oluşan sistemli çalışmalara ihtiyaç vardır. Kurulacak sistemin, edebiyat ve iletişim mesleklerindeki müşterekliklerini veya fonksiyonel noktadaki kesişme alanlarını öncelikli olarak belirlemesi gerekir. İleti, estetik, uyarıcı motif, kelime, ileti ortamı, çağırışım, okuma, yazma, anlama, görme, işitme, dinleme gibi kavramların, söz konusu alana âit tanımlarla terimleşebilmesi için bu belirlemelere ihtiyaç vardır. Bir uyarıcı gönderme durumunda olan kelimelerin bir varak, bir kitap, bir dergi, bir gazete, bir ekran veya bir CD ortamında ne tür özelliklere ulaştığı, edebiyat ve iletişimin malzeme açısından bir arada değerlendirilmesini gerektirir.

Edebiyat sanatının temel türlerinden olan şiirin iletişim araçlarında, mesela bir radyo veya televizyonda okunması ile bir kitaptan tek bir okuyucu tarafından okunması, algılama mekanizmaları ve çağırışım sistemleri açısından farklı etkilere ulaşır.

Edebiyat *edebî eser*, iletişimde *program, sütun, akış, CD* veya *dosya* gibi veriler taranarak, fonksiyonel ilişkilerin bağıntılarına göre açıklanabilir.

Kendi hâlinde bir kurgu dünyasına sahip olan edebiyat sanatındaki ölçüt ile bir müesseseleşme

yolundaki iletişim dünyasında yer alan ekonomik ve siyasî dengeler, her zaman birbiri ile paralel gitmez. Kurumsallaşma, siyasî yetki paylaşımına girme, ekonomik değerler elde etme ve estetik ölçütler vücuda getirme gibi ilk başta, ilk bakışta son derece alakasız gibi görülen; ama bir televizyon dizisinde veya bir elektronik postada karşımıza çıkan ilgiler, edebiyat ve iletişim mesleğindeki müştereklikleri kurmamızda yardımcı olur.

Medya Okur Yazarlığı

Okur yazarlık, *metni okuyabilmek, okuduğunu anlayıp anlatabilmek ve gerektiği zaman yazarak ifade edebilme becerisidir.* Medya okur yazarlığı ise, *iletişim organlarında karşılaştığımız bir uyarıcıyı, onun kaynağına, ayrıntılarına ve beliren mesajlarına âit bütün ileti değerlerini, objektif ve optimal seviyede algılayıp anlayabilmektir.*

Hem yazı hem de ses değeri açısından kelimelerin meydana getirdiği kompleks yapıyı anlayabilmek, bir dilin imkânlarını bilip bilmemekle doğru orantılıdır. Medya okur yazarlığında ise buna, *belli bir bağışıklık ve tecrübe kazanmış olmak gereklidir* maddesini ilâve edebiliriz.

Harfler, seslerin işaretleridir. Kelimeler ise seslerden oluşmuştur. Bunlar sayesinde ölüleri diriltebilir, ağaçları konuşturabiliriz. İşte seslerin, harflerin ve kelimelerin gücü bu noktada karşımıza çıkmaktadır. Edebiyattaki bu unsurlar ve karşılıkları dışında medyada ses, çizgi, resim, figür, fotoğraf, işaret, video... gibi unsurlar kullanılır.

İkili (Karşılıklı) Konuşmalar

Benmerkezli Konuşma

Karşılıklı ilişkide kişi sadece kendi yaşamını, duygu ve düşüncesini ön planda tutuyorsa, benmerkezli bir konuşma gerçekleştiriyor demektir.

Benmerkezli konuşma, egoizmin en önemli göstergesidir. Entelektüeller, mümkün olduğunca muhatabının meselelerini konuşurlar. Olması gereken ise iki tarafın da aynı ölçüde kendi meselelerini konuşmalarıdır. Örneğin, öğretmen, ders anlatma sırasında kendi meselelerini arka plana atar ve öğrencilerine aktaracaklarını konuşur.

Konuşmayı Yönetme/Yönlendirme

Muhatabımız bizden daha bilgiliyse, konuşmayı yönlendirebilir; fakat hemen hemen aynı seviyede olmamıza rağmen, konuşma, muhatap tarafından yönetiliyorsa, bir iletişim bozukluğu var demektir.

Fazla Konuşma

İletişim bozukluğuna sebep olabilen bu unsur, iletişimin doğal akışını bozar ve asıl konuyu unutturur.

Gereğinden Fazla Açıklama

Bir konu, gereğinden fazla uzatılmamalıdır; çünkü uzatmalar, muhatabın dikkatini dağıtabilir.

Ders Verme

Bazen günlük hayatta, iletişim içerisindeki insanlar, kendilerini sürekli olarak birbirlerine bir şeyler öğretmek amacıyla hissederek. Bu durum da iletişimi bozan hususların başında gelmektedir.

Tebessüm

Aşırıya kaçmamak şartıyla, muhataba ufak bir gülümseme ile hitap etmek, iletişimi kuvvetlendirir. Coşku ve heyecan göz ile aktarılabilirse, daha sağlıklı bir iletişim kurulabilir.

Canlı veya Monoton Konuşma

Konuşan kişinin kendine güvenmesi ve konuşmanın canlı bir şekilde devam etmesi, iletişimin aktif olması için gereklidir.

Açık Uçlu Sorular

Muhatabın, cümleleri çok farklı fonksiyonlara yönlendirmesi açık uçlu sorulara bağlıdır. İletişimde, farklı fonksiyon ve gündemlere aktarılacak sorular olmalıdır.

Kapalı Uçlu Sorular ve Hükümler

İletişimde mümkün merteye samimi olunmalıdır. Negatif hükümler vermek iletişimi olumsuz yönde etkiler.

Topluluk Karşısındaki Konuşma

Dinleyici ile İlk Temas

Genellikle ilk konuşmalarda genellemeler yapılır. Giyim tarzı, hâl ve hareketler önemlidir. Bunlardan önce beden dilinin kullanılması da önemli unsurlar arasındadır.

Beden Dilini Kullanma

Beden dilini kullanmak, iletişimi tamamlayıcı unsurlar arasındadır. El ve kol hareketleri, yine aşırıya kaçmamak şartıyla, iletişime yardımcı olabilir.

Zihinsel Yönelim, Malzeme, İlgî

Karşılıklı iletişimlerde, muhatabın da iletişim içinde aktif ya da izleyici olarak yer alması gerekir. İletişim hâlinde iken muhatabın dikkati başka yerlerde ise, iletişim tam anlamıyla kurulamaz. Duygu, düşünce ve hayâllerin farklılık yaratmaması gereklidir. Yanlış yer, yanlış zaman ve yanlış günden, iletişimin seyrini olumsuz yönde etkiler.

Sessizliği Kullanmak

Bir bakış, bir hareket veya bir gülümseme bile bazen iletişimi tamamlayabilir.

İLETİŞİM BOZUKLUKLARI

Edebî Metinde İletişimi Bozan Haller

Edebî metin okunurken, metnin yazarının vermek istediği mesaj açık bir şekilde tespit edilmeli ve metin ona göre okunmalıdır.

Objektiflik, edebî metnin anlaşılması için gerekli şartların başında gelir. Bir metin okurken, okuyucunun değer yargılarından ve önyargılarından sıyrılması gereklidir.

Metni, görülen ve görülmeyen değerlerle algılamak, metnin bize anlatmak istediği hususları, bizim doğru bir şekilde algılamamızı sağlayacaktır.

Karşılıklı İletişimi Bozan Hâller

Sağlığın Bozulması

Sağlık bozukluğu, her şeyi bozduğu gibi iletişimi de bozar. Bireyin kendisiyle, ailesiyle ve çevresiyle olan iletişimini olumsuz yönde etkiler ve normal dışı davranışlara neden olabilir.

Aşırı Yorgunluk

Sürmenaj (algı bozukluğu) gibi olumsuz birtakım etkilere sebep olacak olan aşırı yorgunluk, iletişimi olumsuz yönde etkiler.

Dürüst Olamama

Kişi, eğer kendisine karşı bile dürüst değilse, şuur altını kontrol edemez ve kendisine güvenemez. Bu da yine karşılıklı iletişimi olumsuz bir şekilde etkiler.

Sabırsızlık

Ciddi bir iletişim problemidir. Karşılıklı iletişimde, konuşucu ve dinleyici dengesi kurulmalıdır.

Münakaşacılık

Söylenen her söze olumsuz atıflarda bulunmak ve devamlı bir münakaşa halinde olmak, iletişimin seyrini değiştirir ve tartışmaya yol açabilir.

Depresyon

Depresyon durumunda olan bir birey, iletişimini sağlıklı bir şekilde gerçekleştiremez.

Diğer hâller:

Asabiyet

Sahte cesaret

Kendine acımak

Aşırı gönül rahatlığı

Başkalarını

a. *Yok sayma*

b. *Çok çok önemsemek*

Teşekkür edememek

Her şeye gücünün yeteceğini sanmak

Zarurî ihtiyaçları karşılayamamak

Madde bağımlılıkları

Kamu Hizmetinde Edebiyat ve İletişim İlişkilerinin Etkileri

Edebiyat ve İletişim:

- Muhteva

- Kitap, dergi, radyo, tv, internet vs.

- İki unsur arasındaki haberleşme

Bir edebî metinle karşı karşıya gelindiğinde, başka bir insanla iletişim haline geçilir; ama daha öncesinde insan kendisiyle iletişime geçer.

Duygu, düşünce ve hayal dünyasının, dünyanın reel gerçekleriyle uyumlu olması önemlidir. Uyumlu olmadığı zaman çatışma doğar. İnsan yaradılışı bu çatışmayı sanat eserlerine transfer ettiği zaman yeni bir güzellik doğar, ufukların gelişmesine yardımcı olur.

Evrensel etik kurallara uymak şartıyla, günlük hayattaki çatışmaların önemli bir kısmı yeni ufuklara dönebilir.

Edebî metinlerde karşılaştığımız kurgusal boyut, günlük hayatın problemlerini aşmada bize güç ve enerji vermektedir. Çok önemli edebî metinlerin kurgularını akılda tutmaya çalışırız ki benzer örneklerle karşılaştığımızda önceden tecrübe sahibi olabilelim.

Edebiyat, günlük hayatta bize aktif bir sosyal iletişim teklifinde de bulunabilir: Reaksiyonel veya değil; hedefler doğrultusunda aktif, tutarlı ve düzenleyici bir iletişim.

İLETİŞİMDE KÜLTÜREL ENTEGRASYON

Güçlü kültür, her zaman için zayıf kültürü etkiler hatta onun yok olmasına sebebiyet verir. Kültürler, tarihin her döneminde birbirini etkilemiştir. Kültür entegrasyonu, mâkul ihtiyaçların alınmasını gerektirir; fakat motif ve semboller genellikle kalıcıdır.

Kültür, dil, din, gelenek ve görenekler gibi unsurlar ile yakından ilgilidir. Entegrasyon süreci içerisinde bu unsurlar etkilenir.

Bilim ve teknoloji ile desteklenmiş kültürler, her zaman için baskın kültür konumundadırlar.

İLETİŞİM KURAMLARI

İletişim kuramları, insanların birbirleriyle haberdar olma gerçeğine dayanır. Dolayısıyla hepsi fonksiyoneldir. Edebiyat kuramları "Edebiyat niçin var?" sorusu neticesinde ortaya çıkarken, iletişim kuramlarında "İletişim niçin var?" gibi bir soruyla var olma durumu görülmez. Daha çok, fonksiyon üzerinde durulur. Bu kuramların edebiyata bakan tarafları ve edebiyatla olan müştereklikleri önemlidir. "İletişim nasıl vardır?", "Kuramlar niçin üretilir?" ya da "İletişim nasıl kurulur?" gibi sorular fonksiyonel sorulardır. İletişim modelleri, örnekler üzerinde anlaşılabilir. Bir iletişim sırasında, iletişim olgusunda bulunması gereken nitelikler ve unsurlar şöyledir:

1. Anlaşılabilirlik
2. Fonksiyonellik
3. Tutarlılık
4. Yaygınlık
5. İhtiyaca yönelik olması
6. Estetik ve didaktik yönlerinin bulunması
7. Lokal, yerel, millî ve mahallî yanlarının olması
8. Sembollere dayanması
9. Zaman zaman eğlence ya da vakti değerlendirme amacı taşıması
10. Etkin bir diyalog kullanması
11. Güncel olması
12. Standart ölçütlere sahip olması
13. Doğal olması
14. Yeni ufuklara sebep olacak uyarıcılarla beslenebilmesi

İletişim kuramları ise şunlardır:

1. Yansıtma
2. Anlatımcılık
3. Gösterme
4. Dilbilim kuramları
5. Dengeleme
6. Güdüleme/Yönlendirme

İletişimde kullanılan dil kodları optimal olmalıdır. İletişim içinde yer alan bütün kavram ve modeller ise, başlangıçtan zamanımıza kadar ortaya çıkan bütün düşünce sistemlerini hesap etmek zorundadır. Düşünce tarihi, bütün sosyal bilimler için çok önemli bir birikim kaynağıdır. İletişim kuramları, edebiyat ve felsefe kuramları gibi somut örneklerle ortaya çıkar. Edebiyat ve felsefenin niçin var olduğu sorusu, bizi makul sonuçlara götürürken, iletişimin niçin var olduğu sorusu böyle bir sonuca ulaştırmaz; çünkü iletişim var olan fonksiyonel ve doğal bir ihtiyaçtır.

1. Metot: Tayin edilen hedefe optimal şartlarda ulaştıracak en kısa yoldur.
2. Model: Bir faaliyetin uygulanmasında ortaya çıkan örnek, bir metodun uygulanması gibi kavramları karşılar.
3. Teknik: Herhangi bir alandan bir model üzerinde ortaya çıkan uygulama kriterleri veya yardımcı araçlardır.

İletişimin daha etkili ve tutarlı gerçekleşebilmesi için bazı ilkeler vardır. İşte bunlar, iletişim modelleridir.